

Speculatii la bursa

In ultima perioada am scris destul de mult despre criza, mecanismele acesteia si strategiile ce pot fi aplicate in asemenea perioade. In aceste materiale m-am referit la abordarile potrivite pentru un investitor tipic.

Desigur, este greu sa definim investitorul tipic, intrucat fiecare persoana sau companie are obiective, strategii, resurse, experienta si asteptari diferite.

Insa putem gasi o serie de trasaturi comune, care sa ne ajute in creionarea unor directii potrivite pentru aceasta perioada. Cand ma gandesc la investitorul tipic din Romania, ma gandesc la investitorii pe termene scurte si medii, care nu doresc sa isi asume riscuri foarte mari, nu au excesiv de mult timp la dispozitie pentru analiza actiunilor (desi dedica un anumit efort acestei activitati), au o experienta scazuta sau medie pe piata si au la dispozitie portofolii de valoare mica, medie sau medie spre ridicata (dar nu foarte mare).

Strategia, pe care am prezentat-o in mai multe articole trecute, se bazeaza pe prudenta si reducerea expunerii pe actiuni atunci cand piata trece printr-o tendinta descendenta generala.

Acum m-am gandit, insa, sa abordez si alte tipuri de strategii ce pot fi aplicate in aceasta perioada. Astazi voi scrie putin despre speculatii pe termen scurt, iar intr-un articol viitor as vrea sa scriu despre investitiile de portofoliu pe termen lung.

Ce sunt speculatiile? Desi legate, de regula, de durata investitiei, caracterul esential al unei speculatii este nivelul de risc asumat. Astfel, un speculator la bursa isi va asuma riscuri mult mai mari decat media, aceasta fiind trasatura definitorie a unei speculatii bursiere. Pe de alta parte, un investitor ce nu doreste riscuri mari, va putea avea investitii si pe termene scurte, fara ca acest lucru sa transforme investitia sa intr-o speculatie.

Sa luam doua exemple pentru a defini mai clar aceste diferente. Dupa o scadere abrupta la bursa, un speculator ar putea miza pe o revenire a bursei, fie din punct de vedere tehnic, fie datorita unui eveniment asteptat, si ar putea cumpara actiuni fara un semnal clar al unei cresteri in piata. Detinerea s-ar putea rezuma la cateva zile, perioada in care revenirea poate avea loc si profitul poate fi marcat. Daca revenirea nu are loc in acest interval, speculatorul vinde si isi marcheaza pierderea. In acest mod un speculator isi asuma riscuri mari, dar si posibilitatea unui castig in perioade in care alti investitori sunt prudenti.

Un investitor prudent nu va investi intr-un asemenea scenariu. In schimb, investitorul prudent va astepta o tendinta clara de crestere pe termen mai lung, si va investi la un moment dat pe parcursul ei. Tocmai caracterul sau prudent il va determina sa marcheze profiturile intr-un timp relativ scurt, dupa cateva saptamani sau chiar zile. Investind pe o tendinta clara de crestere si asumandu-si riscuri mai reduse, personajul din acest exemplu a realizat o investitie pe termen scurt, fara ca aceasta sa fie o speculatie.

Ultimul an a reprezentat o perioada foarte volatila pe piata de capital. Iata cum a evoluat indicele oficial al bursei, BET, de la nivelul maxim inregistrat in iulie 2007 pana in prezent:

Tendinta majora este descendenta. Asa cum am mai povestit, un investitor prudent ar fi trebuit sa renunte la expunerea pe actiuni (sau sa o reduca semnificativ), sa intre pe instrumente cu venit fix si sa astepte linistit vremuri mai bune. O asemenea abordare ar fi redus pierderile, care se situeaza in prezent la o valoare medie de 72% (procentul de scadere a indicelui BET in perioada graficului de mai sus).

Un investitor cu un apetit la risc mai ridicat ar fi initiat pozitii short pe derivate in aceasta perioada, castigand din scaderea actiunilor. Aceasta s-ar fi dovedit o strategie buna (si nu excesiv de riscanta) in ultimul an, dupa cum vedem mai sus. De ce este aceasta o strategie mai riscanta decat prima? Datorita tranzactionarii in marja si datorita incertitudinii de pe piata – chiar daca investitorul prudent din primul exemplu ar fi intuit mai usor perioada nefasta a bursei si ar fi evitat pierderile plasand banii in instrumente cu venit fix, o tendinta de scadere atat de abrupta si clara, cum s-a dovedit a fi cea de anul acesta, ar fi fost, poate, mai greu de prevazut.

Mai departe, urcand pe scara riscului, ajungem la o strategie speculativa, in care se speculeaza toate miscarile de pret, fie in sus, fie in jos. Spre exemplu: pe graficul de mai sus, dupa scaderea dezastruoasa din ultimele 14 luni, revenirea de la sfarsitul graficului pare minora. Insa aceasta reprezinta o crestere de 18% - o valoare buna, mai ales daca este speculata prin pozitii long pe instrumente derivate.

In mod similar, indicele a inregistrat o crestere de 15% in decembrie 2007, 16% in aprilie-iunie 2008 si 14% in iulie-august 2008. Randamentul cumulat al investitorilor care ar fi speculat cele patru perioade de revenire temporara se apropie de +80%, intr-o perioada in care scaderea medie la bursa este de peste 70%. Desigur, in perioadele de

revenire au existat actiuni care au crescut chiar si mai mult decat BET, ca de exemplu actiunile SIF.

Pentru investitorii la bursa este clar, inasa, ca identificarea corecta a momentelor de intrare si de iesire, pentru a specula revenirile temporare, este foarte dificila. Riscurile sunt foarte ridicate. Chiar si asa, exista investitori care au castigat bani in aceasta perioada.

Am studiat performantele jucatorilor MarketMaker in 2008. MarketMaker este un sistem de tranzactionare virtuala pus la dispozitia publicului de catre Intercapital Invest si disponibil pe siteul www.marketmaker.ro. Pe langa atractia competitiei si a posibilitatii castigarii premiului cel mare (un laptop acordat trimestrial), MarketMaker este un instrument educational foarte util pentru investitorii incepatori, care pot invata mecanismele bursei fara a pierde bani reali.

Insa MarketMaker este un instrument bun si pentru investitori avansati, intrucat prin intermediul acestuia isi pot testa strategii noi de investitie (fiecare jucator poate crea pana la cinci conturi in sistem).

Haideti sa vedem care au fost performantele jucatorilor MarketMaker. Sistemul a fost lansat oficial in trimestrul IV 2006. In acest trimestru, in care indicele BET a crescut cu numai 1,2%, un numar de 5 de jucatori au avut performante de peste +50% si un numar cumulat de 196 jucatori au avut performante peste +15%, dintr-un total de 4.067 de participanti. Cel mai bun jucator a avut o performanta de +207,2%, iar cel mai slab o scadere de 50,6%.

Mai departe, haideti sa vedem statisticile MarketMaker pe toata perioada de la lansare. In tabelul de mai jos se prezinta numarul de jucatori MarketMaker care au indeplinit diverse criteriile de performanta in toata perioada scursa de la lansare. Performantele MarketMaker sunt evaluate trimestrial, iar la inceputul fiecarui an, toate conturile sunt resetate:

	Variatie BET	Nr. jucatori cu castig peste 50%	Nr. jucatori cu castig peste 15%	Nr. total jucatori cu castig	Nr. total jucatori cu pierdere sau stagnare	Nr. total jucatori
Tr. IV 2006	+1,2%	5	196	2.029	2.038	4.067
Tr. I 2007	+6,2%	0	79	1.161	2.507	3.668
Tr. II 2007	+13,1%	141	1.783	4.015	1.289	5.304
Tr. III 2007	-0,3%	13	165	1.271	5.500	6.771
Tr. IV 2007	+2,0%	38	432	5.048	3.413	8.461
Tr. I 2008	-29,6%	0	3	272	4.512	4.784
Tr. II 2008	-6,0%	83	261	1.168	4.930	6.098
Tr. III 2008	-34,5%	1	64	233	6.780	7.013
Oct-Nov '08	-28,1%	15	75	285	7.840	8.125

Statisticile sunt foarte interesante si ne arata cel putin doua lucruri importante: 1. se castiga bani buni la bursa si in perioade agitate sau slabe; un castig de peste 50% pe

trimestru (randamentele luate in calcul sunt trimestriale, nu cumulate) este o performanta foarte buna, in special in perioade de criza.

2. proportia celor care castiga la bursa in perioade agitate este extrem de mica. Astfel, in 2008, proportia jucatorilor care au inregistrat performante pozitive a fost de 5,7% in trimestrul I, 19,2% in trimestrul II cand bursa a consemnat o revenire, 3,3% in trimestrul III si 3,5% in perioada 1 octombrie – 13 noiembrie (sa nu uitam ca o buna parte din performantele pozitive au fost neglijabile adica sub 2%, de exemplu). Pentru comparatie, intr-un trimestru bun cum a fost trimestrul II 2007, proportia celor care a castigat a fost de 75,7%.

Desigur, sistemul MarketMaker opereaza cu o serie de simplificari: investitorii pot plasa bani, spre exemplu, numai in actiunile listate la categoria I a bursei, un singur investitor isi poate deschide pana la 5 conturi, iar conturile sunt resetate anual.

Totusi, sistemul este util pentru a studia diverse fenomene de masa in randul investitorilor. Concluziile nu sunt noi: in perioade bune la bursa, cea mai mare parte a investitorilor castiga bani, iar castigurile pot fi substantiale; in perioadele de scadere la bursa, cea mai mare parte a investitorilor pierd bani. Prin urmare, investitorul tipic, care nu doreste riscuri foarte mari, trebuie sa speculeze perioadele de crestere a bursei, dar sa fie prudent in perioadele de scadere.

Este adevarat, indiferent de cresterea sau scaderea actiunilor, vor exista intotdeauna speculatori care vor obtine castiguri.

Insa nu putem obtine castiguri mari cu riscuri mici, mai ales in perioade de criza si incertitudine la bursa. Speculatiile raman permanent posibile, indiferent de evolutia bursei, insa prin asumarea unor riscuri mult mai mari. Totul este sa investim in cunostinta de cauza si sa ne alegem o strategie clara.

In incheiere, va invit pe marketmaker.ro pentru a va testa strategiile proprii de investitie.

Razvan Pasol

www.kmarket.ro, noiembrie 2008